

Thầy hỏi phải trả lời trước.
Thầy và người hỏi nói cho M.
M. nói rằng, việc riêng xin thưa
với thầy.

BẢO-QUÂN
 SỐ 128, đường Hàng-Bay, Phố
 Cầu-Đống mới số 28.
 Cầu-Đống 1, TUYÊN-ĐOAN 174

(Bai-hoo)

Thành thử ngày hôm sau đã làm
đắc mắt cả hai vợ chồng. Ai thấy
lâm lang Ky cũng phải động lòng
phương xót. (T. B. T. V.)

Bác sĩ định rồi đẩy sang là mở tại
Tourane một hãng làm đèn chiếu
khí ky, và mở chi điểm khắp nơi.
Thật là đèn phát minh và vang
tho nước Tàu.

Muốn thân Nhật thực lòng chăng?
 không chỉ hoàn chinh quốc thổ, để
 người Nhật xâm chiếm, mà phải
 chịu thuận, để giảm bớt tư cách
 của dân quốc tế, già đi quyền lợi
 của Mỹ ở đất Trung-hoa, có nhiều
 vấn đề, không chỉ một nước Nhật.
 Ta thực lòng theo Nhật, tức là
 đồng thủ lợi của Mỹ ra khỏi đất
 Trung-hoa, mà đều do tư lợi của Tàu để
 mong làm nổi; mà biết dân nước
 Hoa, là Mỹ hơn sao, phải Nhật
 lợi hơn thì mình cũng không tránh
 được cái họa về chỗ dựa.

Vậy, tin tức bài vở và thơ từ, các bạn gửi lại kể từ ngày 16-4-80 trở đi, ra giăng mới đăng được. Các bạn lượng biết cho.

Paris, 2-1. — Một tin thông báo thứ hai của bộ Hải quân Pháp cho hay rằng :
Đội thủy lôi của Pháp dưới quyền chỉ huy của phó thủy sư đô đốc Duran sẽ
thời hành ra Đại Tây dương và theo dõi

Ai nói sẽ hội hay gì gì, bây giờ
 mới vào đám người ăn ngày 3 bữa
 không no, áo quần rách nát và sau
 khi thì lại nói mới có cái gì...

trong mấy ngày nghỉ Tết, như:

- Tuổi hát bội là với ảnh hưởng lịch sử
- Nguyên-lưu đối liên trong trường xã giao
- Quan niệm người đời đối với cảm nhận
- Độc sắc Đường - thi
- Cái ngày Tết và vang của nước nhà
- Chuyện thơ trong làng văn

càng nhiều bài có hàng bị khác.

Vậy, tin tức bài vở và thơ từ, các bạn gửi lại kể từ ngày 16-4-80 trở đi, ra giăng mới đăng được. Các bạn lượng biết cho.

<https://tieulun.com>

SỮA NESTLÉ
HIỆU CON CHIM
SỨC KHỎE CỦA TRẺ CON
NHIỀU CHẤT BỎ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp
Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ sinh các nhà thương binh và các trường học (Lycées) ở khắp Đông-Dương

VIỆC TRONG NƯỚC

(Tiếp theo trang 2)
Mấy cái án oan

QUẢNG-NGÃI.— Các chuyên làm đình ở làng Hòa Vang, huyện Nghĩa Hành đã dâng T.Đ. nhiều lần, đem cả tâm lý sẵn quýt của họ để ép buộc nhân dân ở đây, làm cho cái hòa khí gần gũi của họ với nhau, bỗng sinh ra hiện tượng. Sau khi vụ kiện xảy ra, thì bọn họ càng, lại dùng nhiều thủ đoạn vu vơ để trả thù. Trước đây bọn họ và Nguyễn Văn Đăng lại, rồi vu rằng phá đình, lại còn đội kinh tới đánh đập rồi dìm, bị cứu ra thì, họ lại rập nhau và là đánh đội kinh. Tuy thế, nhân dân gọi mỗi lần kiện vào tòa công lý.

Chẳng ngờ vào rồi tòa án sự cấp Nghĩa Hành, thiên thành theo lời họ báo làm án bọn họ, của bọn họ... 10 người từ 10 tới 10 tháng là.

Nhưng bọn họ án oan để cho đình họ, kêu với Tỉnh lỵ. Chuyện này quan Công sẽ đi rõ, nên đợi bọn họ ra tòa xét lại. Tòa công lý sẽ coi thần thánh?

B. tr. S.

Kinh An-chi đã khánh thành
Cái kinh An-chi chỉ sông dài từ 6-9-3, đến nay, ngày nào cũng có hàng 6, 7 trăm người làm và có đội lính khố xanh đi theo. Từ cửa kinh đến tới sông An-chi (Kỷ thư) dài hơn 3000m, rộng hơn 3m. Tại nơi cửa kinh có đội gác bí cho người chảy, và làm 1 cái nhà ngói để người gác cổng và lại dựng lều bên ngoài để người gác và quan quân có phòng trú ẩn và làm vào vụ đặc biệt.

Vào rồi bọn S-1-30, đã làm là khách thành. Quan huyện Nghĩa Hành đã đến để lại An-chi làm sẵn nhà quan cư, nhưng bây giờ là.

Lý này có quan Khâm sự Gracoff vào dự, quan Công sứ, quan Tòa, cụ thường hùn Nguyễn Chuyền và các quan Tây-Nam, là tỉnh, phủ huyện Các quan đi xem cửa kinh xong, rồi nhà quan cư Ông đã đi đến và đình Thủy thay mặt cho bọn khai kinh để đi đến vào đại ý nói: Hơn 30 năm nay, các làng ở đây đều làm xa hoa kinh này, mà vì cái chữ xe và chữ đáp không thông. Lần này nhờ có tòa, tỉnh chấp thuận, nhân dân xin lời đội ơn các quan để kiến cổ. Quan Khâm đứng nói mấy lời đáp từ rồi tòa tỉnh liền ra cái lợi ích của địa, thiết nghĩ rất vui lòng...

Kể từ đây Thượng Chuyền là người làm ra các quan đã có lòng tâm trợ và việc nông nhàn, là việc cần thiết với sinh mạng của dân Quảng Ngãi, đối với kinh này, xin thành phố phải cấp đất để xây nhà cho người làm, nghĩa là bên khai kinh được lợi mà bọn họ được lợi bị hại...

Xong xong, các quan lên xe về.

Đối với là khách thành này, bên đạo kinh vui vẻ, còn bên chủ xe còn ôm mối lo ngại, vì chương trình này chưa lập, không biết sau này có phải phải thiệt hại cho họ không?

Dương cơ S. h

Một vụ đánh khai nghiệp chủ rất vô lý
Như vụ khai ruộng và sự đạo đức, cái đây là vụ khai ruộng tại xã Nguyễn Chí & Thụ xã là ruộng khai báo, vì sự chuyên như dưới:

Nguyễn ông Nguyễn Tru (Cha Nguyễn Chí) có hai xã ruộng ở xã Nhà Đò, bộ làng Điện An, cách trung tâm xã 14, đến từ 22; đến năm Thành Thái thứ 14, báo cho cụ Cầu chánh Thạch Trì. Sau khi ông Tru chết, vợ ông là bà Lê Thị Thiệt và con là Nguyễn Chí, năm khai định thuế, đến xin chuyển hai xã ruộng ở xã Nhà Đò (vụ cụ Cầu) không chịu cho chuyển, gây nên vụ kiện mấy năm. Cứu ra, Bà bà không chịu, còn bên phải Nguyễn Văn Tru lại có kẻ ép, mà không rõ kẻ ép vì sao mà có. Bấy giờ thì nói: ruộng

Đã gả BÌNH-THUẬN.— Ở Saigon có trường đua ngựa, ở Bình Thuận có trường đua gà. Nhà nước bộ này ở làng Truông làng Đeo thặng (Hàm Thuận), mỗi tuần ngày thứ bảy, chúa nhật, đã hàng ngàn người đi xem, đã 1 độ, độ tiền 2000; đã gà xong bày cỗ tiệc. Làng Truông, làng Lại an, cũng có 1 trường gà, nhưng trường này không định ngày, có gà nào nào đã lúc này.

Cái gì nên tăng thuế, chứ cái echon này vẫn thanh bình!

Tên môn mắng

Năm này ở phủ Hàm Thuận, mùa lúa sớm mà không thể ít, mà người ta cây đào ít, đã hết mùa tháng 8 Annam rồi. Con lúa mùa, thì bị bệnh tim, 10 phần tim ở Hương một mình đẹp Kim long (làng Lại an) lúa bệnh tim hơn 10, 10 phần tim đến 8 phần.

Ngươi ra đưa hồng đưa leo, cả cái, hành, họ vẫn vẫn... cũng bị nạn tim. 101 nghiệp cho nhà nông quá!

T. N.

Cuộc xô số Động-pháp
Cuộc xô số này, nhất định 22 Janvier sẽ xô.

Thi-văn
vớ
thời-đại
-oios-

VERRERIE LAMPISTERIE MINH-PHU

78 HÀNG - BỜ HANOI.
Xưởng chế-ạo các thứ đồ dùng bằng THỦY-TINH và các hạng đèn làm đá lâu năm.
Công việc tinh xảo.
Giá bán phải chăng.
Đã nổi tiếng khắp TRUNG, NAM, BẮC
MUA SỈ
TÍNH GIÁ RẤT
HẠC BIỆT

Đùng sữa "LE GOSSE"
Sữa "LE GOSSE" rất tốt cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.
Bao thầu cho Nhà - nước năm 1932-1933
Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc... à Saigon.
Có bán trong các tiệm tạp hóa ở Đông-Pháp.
HIỆU GIẤY XANH: Giá mỗi hộp... 0.30
Đại lý:
ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES
HUE - TOURANE - QUINON

Xho chuyển.
Hôm 31 Décembre 1935, thầy Đào thiện Hoàn, thư ký xem mandat ở nhà giấy thép Saigon, bị một kẻ học trên biệt.

Vụ này về ra, lại có khám phá được 1 thầy nữa cũng chơi kiểu này.
Số tiền lấy đi trên 10 ngàn.

Lại thầy Nguyễn-V. Hân làm thư ký tại hãng Mouvement (at least Saigon), liên tiếp cai quản một kẻ khác đi trốn, cách đây mấy tháng, nay đã bị bắt ở Vinh long và giải về Saigon.

Số học thầy ta đã lấy, theo lời khai, đến 15, 16 ngàn đồng, mà đã tiền hết 12, 13 ngàn tiền về việc của cuộc đua ngựa.

Có Nguyễn thị Hương nhà gần ở ở Quai de la Marine Saigon, vừa rồi khi đi chơi về rồi về và về ở trên bàn rồi đi theo đi, đến khi đi ra thì 1 chiếc vòng nặng 30 hạt vàng đáng giá 1 nghìn ba trăm đồng (1300) bay đến mắt.

Một người đến báo ở gần bị bắt giam 1 người ở đây.

Đưa báo con 2 đứa tay chân ở Nhà ở (Nam kỳ), hôm 8 Janvier vừa rồi đã bắt.

Tính ra số ở đây được 6 đứa.

Tinh-y
Hôm 12 Janvier, hội Phật giáo Bắc kỳ đã làm lễ suy tôn Thuyền gia pháp chế, rất long trọng.

Là này có quan Thông sứ và nhiều quan chức khác tới dự. Hội Phật giáo Trung kỳ có cử Nguyễn khoa Tân ra dự.

Nội-khoa, Ngoại-khoa, Nam-khoa, Phụ-nữ, Nhi-khoa, Nhân-khoa, Lao-thương, Khất-huyết, Hoa-liều, Độc-môn, Kỳ-nam, Tập-chứng.
Số nhà 65, đường GIA LONG - HUE

VIÊN-ĐÔNG TỒN-TÍCH HỘI
Của Hội từ - bản SEQUANAISE thành lập từ năm 1904 và được nhà nước Pháp công nhận từ năm 1925.
Giúp những người nghèo tiền
Mỗi tuần - 10 (Tinh) 440.586\$37
Đến 31 Décembre 1935 - Giấy mới số 192
Thống - tại HANOI 12, Phố Paul-Bert. - Giấy mới số 192
ở Quai - ở SAIGON 68, Đường Charner. - Giấy mới số 199

Nếu các ngài muốn được dễ-dàng
Một cái vốn to
mà mỗi tháng chỉ phải để dành
Một món tiền nhỏ
thì hãy mua ngay
PHIẾU VIÊN-ĐÔNG TỒN-TÍCH
được dự
3 kỳ xô-số trong
mỗi tháng
tức 540 kỳ xô-số cho đến lúc hết hạn phiếu.

Muốn hỏi-hạn điều gì bản-hội sẵn lòng chỉ
bảo giúp không phải phí tiền.
Hội cần nhiều người đại-lý cố-đám-bảo-chắc-chắn

Cái án lý dị rất mới
Ở Tòa án Vienna nước Áo, có 1 vụ án lý dị rất mới mà dân là vụ án lý dị, chẳng, cái ở chẳng hay rồi.

Sau khi ra cái án lý dị rồi là vì bà của kia: 1 bà thì thương mướn hơn thương chồng, 1 bà thì thương chó hơn thương chồng. Người chồng bà thương chó thì khai giết ông ta rằng:

Khi nào ông ta ra, bà vợ cứ cho chó ăn trước rồi cho mình ăn sau, nên sinh rầy.

3 đứa chồng này cũng sinh sự quá 1 thương mướn thương chó có hại gì đến nhà rầy? Đáng rầy là mấy bà thương người ngoại tình kia chứ.

Sách tặng
Ông Nguyễn-Tiến-Lãng, tham tá phủ Toàn-quyền, vừa rồi có soạn quyển "INDOCHINE LA DOUCHE", kể rõ những điều ông được thấy trong lúc đi sứ Trung, Bắc-kỳ và Cao-mán cũng mấy xứ mới. Tác giả có gửi tặng bản-báo một quyển.

Sách in bìa giấy bạc thật đẹp; dày 353 trang, giá bán 15 quan tiền (1.350).

Bản-báo có lời cảm ơn tác giả và giới thiệu cùng độc giả. T. D.

HU KHÔNG
LƯƠNG-PRAT dịch-thuật
35

Cái chết của ông Bá là 77, bà vợ đối lãnh đạm; bà đã từng thấy người ta chết... Và bà hy vọng sẽ thấy được mọi người chết trước bà. Trong đời bà chỉ sự một điều: là có bà con nghèo: nếu bà Bá là vợ mà đến xin giúp tiền giúp việc gì, thì hãy liệu hồn, bà sẽ đuổi đi ngay. Và nếu trong mấy ngày đầu mà bà vẫn là bộ không bằng lòng, ấy là một cách họ vợ của bà, cũng như một con chó giữ nhà của bà sẽ đuổi người ta.

Thật đó vợ trung của họ Bá, ở chỉ đứng đứng của Bà bồng đã làm cho bà lấy làm lạ và trái lại, đã như làm cho bà hơi tức. Bà không ngờ rằng chẳng có thể không cần đến bà, và bà đã nói lên trước cô Du-vệ: "Bà ta coi coi không có ta thì chẳng làm được nhà mà xô cho nhà."

Vì muốn làm cho người khác, mà không đạt được nên bà cũng khổ chịu...

Vậy thì cái điều dự định của cháu thì sao? Cháu không lo ra tin nhiệm vụ của cháu. Ta phải lo đến cháu, vì cháu đã sống ta ra.

Thưa cô, xin tha lỗi cho những người đương cục này, họ những người này khổ như chúng tôi mà cháu

phận đáng xa, là cũng vì không giám làm phiền cho bà con cô bác.

Đôi với người không thân mật cháu nghĩ như vậy cũng đúng. Những người ấy sẽ bỏ cháu một cách mau chóng và cháu cháu cũng đã từng trải rồi. Bớt bao sự đáng có, tiếng bất lý, đã xảy ra cho cháu... Ta chắc rằng cháu đã trông thấy sự hèn quèn ở chúng quanh nhà cháu từ ngày xảy ra tai nạn.

Bà Bá là vợ nhận câu nói của cháu mà không giám nói lại. Bà có kia ngày nay là sự cứu vớt được như thế, hy vọng cuối cùng của bà. Bà cũng đã như không để ý đến cái vẻ vui thích ghê sợ trên bộ mặt thật của bà có. Bà Ái lại nói tiếp:

Nhưng đôi với ta, người bà con độc nhất gần cháu ngày nay, mà cháu đứng lãnh đạm như thế, làm cho ta khó chịu lắm. Vì cháu cũng biết ta thương yêu cháu lắm, cháu và hai con cháu...

Sự đã đối đó làm cho bà Bá là vợ khó tính; người ta trách bà sao không làm một chuyện mà nếu bà làm thì người ta sẽ không tha thứ cho cháu. Bà thấy rõ cả sự nhàn nhàn bực bội mà bà phải trải qua để đi đến được chỗ cứu vớt của bà có; nhưng phải tuân theo cái luật bà khước của sự cần kíp.

Ta không trách cháu, vì cháu không có cái nào là việc của cháu; và trong các chuyện này cháu đã để cho một người ra mà để cháu.

Thưa cô, tôi cũng đã hết lòng cầu trợ không cho Bà bồng làm cho cháu dấy.

Thằng rồ 77 còn làm suy sát nhà cháu hơn chồng cháu còn kia, vì nó làm cho cháu phải bỏ xuống đối với con mắt kẻ bàng quan. Ái bầm bà Ái bầm đã đặt vọng như thế 1 làm như thế ngày nay cháu sợ không có nó mà mất!

Nhưng thưa cô, tình thế chúng tôi...

Tin hích gì? Người ta sống đời lòng tin nhiệm cũng như đời tiền bạc. Thì cứ sống như trước. Thợ họ có báo nhân: "Khô-ô có sự gì hư hỏng cả, thì cứ cứ cứ với chúng. Nếu cháu mà cứ làm vậy thì đã có xảy gì đâu; làm gì mà họ Bồi công phải mau xa lánh đến tui."

Nhưng tôi giữ họ thế nào được?

Sao lại không được. Cháu đã đến để phải không nhà mà ở sao?

Bà bồng nói quả quyết rằng...

Ta biết cả công cuộc của cháu rồi. Nhưng con ta đây, cháu không thể vào cháu sao? Nếu cháu mà đến nói hết với ta, thì sao ta lại không đến cứu vớt cho cháu, để ngăn trở các sự diễn ra 77. Tiền bạc à? Ta cũng còn dư cho 1 Cháu tưởng cháu ta không thể cấp đại với La hích, đưa cho cháu đến để triển cũng không sao, để cho cháu đứng. Cháu cũng biết đó là ta chỉ đưa trước cho cháu, vì đến khi ta chết...

Thưa cô, đứng nói đến chuyện 77! Nếu tôi mà biết...

Bà Bá là vợ đương trải qua cơn khổ não. Phải, là ra thì có gì để bằng cháu, đối với một người bà con rộng lượng; nhưng nếu biết rằng bà có kia chỉ nói là, lào

● **Thần hộ mệnh cho trẻ con ra đời**
HỒ TRẺ CON α **KIÊN-NHI** » **MỖI VE 1320**

Thuốc này chuyên bồi bổ cho trẻ con từ 5 tháng đến 13 tuổi rưỡi tuổi. Trị những trẻ bị còi mòn lùn ngày không lớn, bụng to, chán ăn, đờ đẫn, thò cổ, cổ gàn xanh ở mặt và bụng. Thuốc này làm cho trẻ phai mập, tiêu diệt được các bệnh hiểm nguy. Hãy xem chương thứ 4 đăng nguyên văn của ông Nguyễn-quang-Hy ở Sóng-cần sẽ rõ :

Sóng-Cần le 10 Décembre 1935

Monsieur le Directeur Sinc-Huy Dược Diêm à Vinh.

Tôi xin tạm mấy lời thành thật, chúc quý hiệu buôn bán cho mau phát tài, và xin cảm tạ quý hiệu hết lòng tìm kiếm ra một thuốc rất là thần diệu. Tôi có một đứa con trai hai tuổi, mà nó cứ đau bụng, miệng rồi lại đỏ, mà tôi bắt nó mau thuốc uống và mới thấy thuốc đó ăn uống, song nó cứ yếu hoài, như là bụng nó thì hơi to, đi hơi táo, còn da thì hơi xanh mà chẳng biết gì, theo như con người ta ở một Hà nội mà nó mà đi rồi, còn nó chỉ đau rồi mới lành mà yếu lắm. Tôi cũng tưởng là nó mắc cơn tích, song mới thấy uống thuốc cũng không lành, tìm mãi tôi có. Sau đây tôi mới coi trong báo Tiếng-Dân quý hiệu có quảng cáo một thuốc bổ từ con TÂM-VIÊN KIÊN-NHI hay lắm. Tôi đã mất hết nhiều tiền rồi và thuốc, song tôi mới lần mua thì thuốc ấy cho trẻ nó uống thì ra sao? Thì tôi có cho uống trong 26 ngày thì rõ là một thể thuốc thần thu, trong hai mấy ngày đó tôi trẻ nó mập, bụng xẹp, đi mập và nước da trở nên đỏ, và lại biết đi nữa.

Nên, vậy tôi bắt lòng vui mừng và xin viết vài hàng để cảm tạ quý hiệu và xin quý hiệu gửi bán thêm cho tôi lại vì ve tôi ăn đó nữa, theo cách mình hóa gạo gạo.

Nguyễn-quang Hy
Secrétaire des Travaux Publics à SONG-CẦN

Mua thuốc ở nơi : Sinc Huy Dược-Diêm
 59, phố La Ga - : VINH

Bình Phong = Tình Lậu, Dương-Mai, Sang-Độc

Chẳng nên nghe những lời rao quá đáng : Nào rẻ tiền, nào mau lành trong ít tiếng đồng hồ, rồi được thứ nào dùng thứ ấy. Đó là những phương thuốc nham cho nọc độc nhập vào cốt nên sưng đỏ thấy rõ ngay, nhưng hết sức nguy hiểm cho tánh mạng sau này, vì gốc độc đã ăn thấm vào ngũ tạng và lục phủ. Nếu thức khuya, làm công chuyện mệt, uống rượu nhiều, thì nọc cũng trở lại (thành bệnh lâu năm) bệnh nóng lạnh, tay chân nhức mỏi, đau xương sống, đau cứng tất lẻo, đau thắt ngang lưng, đau rang nơi ngực, đường đại tiện, đường tiểu không thông, có chút mả, hay là nhũ sùi chồi, hoặc cho vợ con vì gốc độc đã truyền (bởi thế nên có nhiều người bệnh không biết rõ, nói tôi đau bệnh phong tình, uống thuốc hết rồi, không chơi bởi nữa, sau bệnh trở lại).

Vậy phải tìm cho được thứ thuốc nào trị tận gốc mới có thể tuyệt nọc được, như thuốc :

Sưu-độc Bá-ứng-hoàn

biệu ÔNG TIỀN là một thứ thuốc bí truyền, gồm trị tận gốc tuyệt nọc các chứng bệnh phong tình như : Láo, Tiêm la, Cốt khí, Sang độc, Dương mai, Hội xoài, bất cứ nặng nhẹ lâu mau, hay là độc nhập vào cốt di cốt, thuốc SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN biểu ÔNG TIỀN cũng lỏng lõi gốc độc ra dột tuyệt, khỏi cần trứ cần, không hại đến mạch độc, không bành bệnh nhưu.

Người bệnh muốn dùng thuốc SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN biểu ÔNG TIỀN vớ khỏi lầm lại nhưng mấy thứ thuốc khác, nên hỏi trước những người có dấn : rồi mới tin chược, hay là mới đến nhà thuốc chánh tại Phú-nhơn cùng các chi-nhánh dưới đây, chúng tôi sẽ đem cách thí nghiệm vớ thơ chứng nhận ở các nơi, cho người bệnh thấy rõ thuốc SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN biểu ÔNG TIỀN, si dùng cũng dột tuyệt nọc.

Khởi chưa chắc tuyệt nọc

Nghĩa là trước kia đã có đau bệnh Phong tình như : Láo, Tiêm la, Cốt khí, Hội xoài, Dương mai, v. ... dùng dốt thứ thuốc đến nay chưa chừa là dột tuyệt nọc, trong mình còn nức mủ, liêu tiện đen hôi, nên dốt lâu sanh ra lở bụi và nhiều chứng bệnh rất ghê gớm. Mau dùng thuốc SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN biểu ÔNG TIỀN trong ít ngày sẽ thấy nước tiểu có chỉ bọt cặn cạo, và trong mạch động nhẹ nhưn thơ thổi, đó là nọc độc hay còn ăn trong mình bị thuốc lỏng lõi ra, phải rằng dùng cho thường sẽ hết dốt.

Bệnh đàn bà

Có nhiều người bị gổ dộc bệnh Phong tình của đàn ông sang qua, say đau, mai mành, huyết trắng ra dầm dề, lộn mủ lộn máu, búi tanh khó chịu, lầm tưởng là đau tử cung hay là bệnh đới hạ, dùng thuốc hết tiền mà bệnh không mành, đến đời phải thiệt mạng. Vậy phải dùng thuốc **SUU BỘC BÀ ỜNG HOÀN HIỆN ỜNG TIỀN** mới hết dặng.

Bệnh con nít

Bị gổ dộc của cha mẹ di truyền, may còn sống sót dặng, mình mẩy, ghẻ chốc, u chột, lở loét cùng mành, mau dùng thuốc **SUU BỘC BÀ ỜNG HOÀN HIỆN ỜNG TIỀN** hết sức công hiệu.

Chàng nít dầm nôi quá quấy và làm cam đoan ngoài thuốc **SUU BỘC BÀ ỜNG HOÀN HIỆN ỜNG TIỀN** ra chưa chỗ có thứ nào trị dặng lặn gổ và tuyệt độc các chứng bệnh Phong tình.

Nhà thuốc ỜNG-TIỀN
86 83-81-86 85-90-92, Rue Paul Blanchy prolongée
Phố-nhuyễn-Saigon
SUCCURSALES :

SAIGON	HUẾ	HANOI	P. PERE
18 rue d'Espéran	51, rue Giacow	63, rue du Papier	Rue Olier
DAKAO	CANTHO	BAO LIEU	
159, Bd. Albert 1er	Bd. Saintenoy	Avenue Chanai	

VÀ trên 800 nhà đại lẻ ở khắp nơi trong xứ Đông dương.

**Cuộc chiến tranh ở
Đông Phi**

(Tiếp theo trang 1)

Độc theo họ biến phía tây Phi chiến tranh
năm nay

Các quân thuyền sẽ nhô neo tại gulf các
quốc gia Pháp bên Ấn và các tỉnh Cas-
sah bên bên 18. Sau đó đem đội số 1: Bazar
to 6 1 tới: 6-3 các đơn chiến thuyền
Bà là Berlin ở Antilles và đồng thời hướng
một lượt. Hạm đội thứ hai của Pháp sẽ
trở về Brest ngày 26 2

**Phái chiến Pháp Anh muốn
nơi Ý?**

Paris, 9-1. — Một tờ thông cáo của Hải quân Pháp mời ăn hàng có giải nghĩa rằng : hạm đội P.áp sẽ xuống biển đêm & đặc theo họ biển sa Maroc là vì thời tiết ở Đại Tây Dương, nước ngoài nước Pháp lào này sâu lắm

Bà Sabouin trong báo L'Œuvre diễn chính tin đang trong các báo Anh nói về hải quân Pháp ăn hàng theo đêm một lần, & một chỗ, là cái kết quả tốt nhất của cuộc Pháp-Âm liên kết vừa & lâu và lý luận họ rằng : tin đó không ăn & nói về dân không có bằng cứ gì chứng thực

• Bà Tachon còn thêm : Cuộc thao diễn hải quân của Pháp không có mục đích chính trị và không ăn nhập danh lợi gì tới trận gợn T-A hết.

Thuộc Văn - minh

Bỏ Á-phiên không hại thân thể
CAM ĐOAN « không khối không
mất tiền, bệnh nặng chỉ trong 2
tháng là khỏi.

Mình đọc mỗi nhà nên có sẵn một
vở **ĐUÔI CÚ-LÀ-SƯ-TỬ** để trừ các
bệnh.

Ấu lành bằng **keine** đã hiệu mớ
đến, mỗi áo **550.**

Sơn **Resistance** bán rẽ không cần
bằng.

Mua tại : **NGỌC-HÙNG**
91, rue Gia-long HUE

HOÀNG - VÂN - ÁP

Hở một mào bệnh LẠU, hay TÌM-LÀ, hay LẬU ĐÃ NHẬP CỐT, ngứa, là thành thướng trong thịt có buồn như kén bò, hay cộm ngứa có thì mà hay nước dãi nó trắng như sợi chỉ. Thế là bệnh đã nhập cốt, như thế thì phải kịp chữa ngay, nếu để lâu sau ra làm bệnh rất nguy hiểm mà hại cả sinh dâ, muốn mau khỏi chỉ uống thuốc **HOÀNG-VÂN-ÁP**, 47, Phố Minh-xá, **BẮC MINH** là mau khỏi rất hết uộc, mà vẫn đã như thường, chứ bán hiệu thuốc của bia dặt nhiều loại h-ry về sinh dâ ra, như thế chỉ khổ tin cho người có bệnh, vậy ai có bệnh nên dùng thử thì mới biết thuốc của hiệu hay đã có tiếng xưa nay, thuốc **LẬU TÌM-LÀ** 2400 TỈ L, khi mua gửi ít tiền trước, còn gửi lần nữa giao ngay, xin chờ bề qua, có dùng thì mới rõ. Có bán tại hiệu **LÊ-THAY-HUNG**, rue Gia-long, **PHAM-THIỆT**.

Mme **RICHARD**

Phono-Photo-Musique

Trước ở đường Citadelle số

NAY DỜI ĐẾN

Đường GIA - LONG số 87 — HUẾ

KÊ TRƯỞNG HÁT

Nhà rộng, Hàng hóa đủ đon

Ngoại máy hát đĩa hát **BEKA**,
lại còn bán máy chụp hình và đồ phụ tùng
giá như bên Pháp.

Đàn tây như violon, mandoline, banjo
giá từ \$350 của hiệu **COUESNON — PARIS**

SỰ BÍ MẬT
CỦA SỨC KHỎE.

Bất bao nhiêu bệnh sinh ra chỉ vì máu không được trong sạch hay không đủ chất bổ.

Máu của cơ thể rất nhiều chất độc, chúng qua khắp cơ thể như, tới dần làm cho đầu gối, khớp xương, đau đớn mình mẩy, gân cốt, đau lưng thắt, đau bụng, đau đầu, đau gối, đau tứ cung đến nỗi bệnh đau ngoài da.

Máu không đủ chất bổ, làm cho người yếu đi, thân thể không có sức khỏe để giữ cho vi trùng khỏi xâm nhập một nhiều thêm ra, sinh ra bao nhiêu bệnh tật.

Máu thiếu trong sạch và có rất nhiều chất độc, đó là sự căn chốt để làm cho ta được khỏe mạnh. Phần nào ngày nay ở trên đời làm sự vui chơi, và vận động mà hay mệt mỏi, thiếu máu, mà trong máu lại làm chất độc. Chính thế cách tự nhiên của bộ hóa, làm cho máu ta tươi tốt và bổ hơn trước. Không cần gì phải thuốc chớ khổ khổ cần cả.

Tạo Hóa đã sinh ra để cho nhân loại dùng đủ các thuốc hay, để làm cho máu sạch; hoặc vi khuẩn cỏ, hoặc vật thú cỏ nhỏ, các thú cây cỏ tốt nhất phần nhiều hay mọc ở khe các núi cao Alps. Các thầy tu ở nhà dòng Chartreuse de Durbon ở xứ Dauphiné đã học kỹ các chất bổ ở cây cỏ đó, chế ra một thứ thuốc uống rất có tiếng làm thuốc nước sạch là cây biển Chartreuse de Durbon, thuốc chớ bằng các chất bổ tự nhiên, kiến hiệu một cách lạ lùng. Hàng nghìn người khỏi bệnh đã biết là thuốc tốt.

Nếu các ngài thấy sự gì bất thường, thấy trong người hoặc một, nhất là vào lúc đời mùa, ăn uống ngay thuốc Tisane des Chartreux de Durbon, chớ bao lâu sẽ thấy máu tươi tốt chảy trong mạch làm thân thể một mới sẽ sang sáng vẻ, người được khỏe mạnh hơn nhiều.

TISANE des
CHARTREUX
de DURBON

Thuốc uống - Thuốc bôi - Thuốc viên
Sức khỏe hơn cả
Hỏi rõ thuốc và cách dùng
Laboratoire T. BERTHIER & Co. Genève

BIỆU BIỆT **THUỐC BỒ CỬU LONG HOÀN**

Nhơn dịp lễ kỷ niệm Đệ-thập-ngũ chu-niên nhà thuốc

Võ-Đình-Dần

Có biểu không cho những Quý vị mua thuốc của Bồn-Đường
từ 1900 sẽ tặng thêm 1 hộp Cửu-long-hoàn giá 1910.
Hạn biểu kể từ 25 Décembre 1935 đến 15 Janvier 1936.

Thuốc đại bổ Cửu Long Hoàn khi mới phát minh ra được thần
chất rất hoàn hảo, nên y sĩ Trần Mạnh-Trắc, lưu tâm sưu tầm
và trồng thêm các thứ cây để làm thuốc gấp bội khi xưa.

Nay nhân dịp lễ kỷ-niệm của nhà thuốc mới phát ra biếu,
trước là để đáp thỉnh tình Quý vị chiền cổ bấy lâu, sau trả ơn
ông V. B. D. là nhà Tổng-phát-hành đã có công với thuốc Cửu-
Long Hoàn.

Vậy xin quý vị chiền cổ tới mua mau kẻo hết.
Dịp may ít có, xin chờ bỏ qua.

Bán tại N° 57, Paul-Bert - HUE

FOURANE rue Verdun, THANH HOA 29 Grande rue, VINH 3 Hào-hai Pétrol
NHÀ TRANG 37 Coloniale, QUI NHƠN Avenue G along, PHAN THIỆT rue Chalong.

NHÂN TẠO HUỆY

BỒ HUỆY - SÁT-TRỪNG

Bồ dưỡng (thần-thể) - Lọc sạch máu
 này - Làm cho khí-huyết sang-thô -
 Công-dụng đặc - biệt là rất được ư-
 tráng LẠU và GIANG - MAI, cả rêu
 chứng ròi, lổ, ghẻ - Già suy yếu, trẻ
 là ăn, canh sữa - Đản đẻ công, công
 đáng an-thai - Ở chỗ đáng chống đỡ
 da, mau trở lại tươi đẹp.

Nhĩn tại 1850 - Nhà 14 7850

CÔ TÍNH BỔ THẬN

THẬN BƯ - DI-TÍNH

CHỮ HUỆY THẬN: Di-tính, mọng - Sinh
 hoạt tính - Chỉ sự phát; đản hưng.
 mới vôi, mới hơ, tất cả đều vững, nh
 hơng tinh, mới khô - Đản ăn mồi li ngủ,
 hơng theo thần nghĩ sự vận hành;
 chiếm - bao mọng sự vận hành... Đ
 mọng này, đã đản đản (thần này) là
 được hiển hân.

Nhĩn tại 1850 - Nhà 14 5300

Hai thứ thuốc này nổi tiếng khắp Đông-Pháp, ngoài những bừa th
 mình ta đã đản trước, nay xin đĩ h bĩn phân chất, đản quan năm
 ANTONINI đản khen thuốc NHÂN TẠO HUỆY sau khi nghĩ đĩ thí
 nghiệm và phân chất tại phòng LABORATOIRE de CHIMIE de
 L'INDOCHINE-HANOI như sau:

... Thuốc này lấy toàn tính chất của mười một thứ cây qu
 i trong đó có vị NHÂN-SÂM, chế theo phương pháp bào chế Thái-
 Tây, hợp dụng cho người Annam có thể bồi khí huyết, tăng c
 khỏe, làm cho hồng huyết cầu (globules rouges) đản tăng trở l
 ẽ trong sạch, và sẽ trở được vị trắng lịn, giăng-mai.

Trích đĩ đản nghĩ chứng như sau thuốc CÔ-TÍNH BỔ-THẬN:

... Thuốc này không có chất độc, hân chế toàn nguyên liệu r
 ủa nhũ SÂM một ông v.v... trị chứng đản thận di-tính.

NGŨ-TÍNH DI-ỢC-PHÔNG

N-114 - Hàng Bông - HANOI

NHÀ THUỐC
"ÔNG TIỀN"
 21, 22, 23, 24, 25, rue Paul Blichard prolongée
PHUMHUAN - SAIGON,

MỘT MÓN THUỐC MỚI TÌM.
 Trị đặng các chứng bệnh
 phong độc, sanh bệnh
 ngoài da, như: ghẻ ngứa,
 lác vôi, lác đồng tiền,
 mụn cám, mụn bọc, nhọt,
 lở loét, hải biến cùng
 những mọt mọc ngoài
 da nổi cùng mình mẩy,
 sần đỏ cổ gờ, ngứa ngáy
 khó chịu như thế.

CHANG NHƯNG THOA PHẾT
SƠ SÀI MÀ HẾT ĐẶNG. hay uống
 thuốc « **GIẢI PHONG SÁT ĐỘC**
HOÀN » hiệu « **ÔNG TIỀN** » sẽ thả
 tiên hết những độc địa trong mình.
 Làm cho máu trở nên tinh sạch,
 tươi tốt mà trừ các chứng bệnh trên,
 sự biến nghiệm thấy tiền trước mắt.

Mỗi hộp giá: 1/2 000
 có bán khắp nơi. HUY 51 rue Chateaux

Tin mừng Hanoi

AN-THÀNH là một nhà vật lý học chuyên môn có tài chế tạo ra nhiều cái Fair-er **DOCTORAT** bằng lánc rất thích hợp với thời thế, hiện vừa đây được Hoàng-Đại-Sam thưởng 100-Ngũ-Hàng Long-Biệt-tinh.

Nhân dịp này, bản hiện báo gởi độc loại các thể hàng sau này, mong rằng các Ngai sẽ vì công nghệ của **AN-THÀNH**, mà chịu hưng cho tài **AN-THÀNH** cảm tạ vô cùng.

AN-THÀNH

41 - Phố Hàng-Sáo - 41 **HANOI**

Áo tập thể thao của các cậu học trò
 0330 - Áo tập về các hội thể thao
 người lớn 0335 - Chemisette thường
 0335 - Chemisette elegant của các Ông -
 02 formelate 0330 - Chemisette SOLIA
 hiện tại lần đầu biệt rất cũ: 0350 - Áo
 bộ hiện bằng lánc không có tay hiện
 DOCTORAT 0320 - hiện SOLIA 0340 -
 Gối các thể Áo người lớn và con nít
 bằng pare lánc và cotton.

Lại có các thể Áo Hoàng gia (th
 0335 - 0340 - 0345 - 0350 - 0360 - 0370 -
 0380 - Tussor áo 1866 rất tốt thườn, Mìn
 có cả giá riêng rất độc biệt.

BỘ BA !...

MUỐN : TỐT . LỢI . RẺ

XIN ĐỀ Ý MÀ DÙNG :

- 1) DẦU XÀNG (ESSENCE)
- 2) DẦU NHỚT (HUILE)
- 3) MỠ (GRAISSE)

Có dùng mới biết ;

**S
H
E
L
L**

SHELLCOOL

SHELL A CYL

HUILE SHELL

GRAISSE SHELL

biết chắc dùng mãi.

Đầu dầu cũng sẵn có

SHELL

Directeur Gérant : HUỖNH-THỐC-KHÁNG

VẤN ĐỀ TRUNG NHẬT TRONG CON MẮT PHẢI HỌC GIẢ TRUNG NHẬT

1) HƯC THƯ CỦA HỒ-THÍCH, HẠC SĨ TRUNG-HOÀ, GỢI CHO THẤT-PHỤC-CAO-TÍN, HỌC GIẢ NHẬT.

2) HƯC THƯ CỦA THẤT-PHỤC CAO-TÍN TRẢ LỜI CHO HỒ-THÍCH.

(Tiếp theo Phụ trương số 853)

Cảm bội lời cảnh cáo về mới lo của Nhật-bản

Trong bài người có nói: « mỗi lo nguy hiểm của Nhật-bản », chúng ta đối với lời trung cáo của nhà đại tư tưởng nước láng giềng, rất lấy làm cảm bội. Các « viên đá nói khác đúng để mài ngọc » đã lưu truyền ở nước ta lâu rồi. Đối với lời trung cáo của người láng giềng, chúng ta có cái độ lượng xem như lời thán mình truyền động chuẩn bị và huấn luyện về mặt tinh thần vậy, đó là chỗ ta rất vui lòng tỏ cùng người rõ.

Nhật bản vẫn có chỗ sai lầm, vẫn có bị xung đột; và lại không làm theo lời Mạnh tử: « cầu lợi trong việc nghĩa », không thực hành tình thần cố hữu của Nhật-bản mà sa vào cái bẫy « tham dục » giống như nước Anh, đều đó ta vẫn xem là sự nguy hiểm của Nhật-bản. Vì một quốc gia « bất đạo bất nghĩa », không khi nào giữ địa vị mình cho được lâu dài, đó là cái « thiết ân » trên lịch sử, chỗ nguy hiểm ấy không đợi người trung cáo. Nhật bản ta đã đến cái thời hạn cần phải cần thận và răn sợ, hay nói cách khác là đã đến cái thời hạn thâm phân. « Nhật-bản nếu bị cảm dỗ, Nhật-bản sẽ nhất định không tránh sự nguy hiểm phi thường », ấy là cái cảnh cáo mà trên mấy năm, chúng ta thường dùng để lĩnh thức quốc dân Nhật-bản luôn luôn.

Nguy cơ ẩn nấp dưới thời thanh vắng

Người nói: « gò ngựa trước vực

bầm », chúng ta mười phần kính trọng nghe lời trung cáo của người. A-lý-ty-da-Đức, một nhà tây triết, thường dạy người ta cái đạo lý « trung chỉ » ấy. « Thái quá cũng như bất cập », ấy là câu dạy đời bất hủ của Khổng thánh qui quốc.

Loại người với quốc dân, ở thời hạn thành vương, cần phải tự xem xét một cách nghiêm trọng mà không nên quên lãng, là lẽ đương nhiên. Theo ý nghĩa ấy, hiện trên thế giới ngày nay, không có quốc dân nào đang nên cảnh tỉnh hơn quốc dân Nhật-bản cả:

Nhật-bản hiện nay đã một bước thụt lùi trên cái « thời đại hoàng kim » như người đã nhìn biết rõ ràng, và như lời người nói:

« Hiện Nhật-bản làm nên một quốc gia to lớn danh tiếng trên lịch sử thế giới là do tánh chất cần kiệm gắng gỏi và tinh thần nỗ lực tiến bộ của quốc dân Nhật-bản ».

Thật vậy, nhờ cái năng lực cần khổ nhẫn nại, lao tâm tiểu tử lâu năm, nay Nhật-bản mới đương là bước thuận gió trên vũ đài thế giới, cũng như một ông vua có oai vọng. Vì ai dám cản dấy, đây là vì Nhật-bản có cái lực lượng như thế kia mới đương nổi cái nhiệm vụ như thế này, mà quốc dân Nhật-bản lại mở đầu dấy đến cái sự mạo trọng đại ý (ngạo nhĩ!).

Song lo, thời hạn ấy lại là thời hạn rất quan hệ, rất to tát, bên thời đại « hoàng kim » có ẩn nấp cơ nguy hiểm, thật có như con mắt sáng suốt của nhà người đã thấy.

Đứng trước thời hạn quan trọng ấy, nếu quốc dân Nhật-bản cứ một mực

nhắm mắt chịu xung đột, thừa chỗ « nhược » của nước khác làm phòng hại lương tâm của mình, thì ở trước cửa « thời đại hoàng kim » ấy, chính Nhật-bản đã tự mình phá hoại lấy mình, đều đó chúng ta rất lấy làm răn sợ. Ta lại tin chắc phạm quốc dân Nhật-bản, đối với lời cảnh cáo ấy đều tỏ lòng cảm bội một cách nồng nàn. Tuy vậy, chính ta đây cũng có lời kính cáo với qui quốc, trông cho qui quốc gắng thêm chỗ nhận thức mới.

Kính cáo các nhà chỉ đạo

Trung-quốc

Ta vẫn không tin rằng Nhật-bản không có chỗ lầm lỗi. Người nói « không nên khinh thị cái tâm lý cứu hạn ». Chúng ta tuyệt đối tiếp thụ lý giải ấy và mười phần biểu đồng tình.

Chính sách Nhật-bản đối Hoa, từ Gia-đăng-ca-Minh lại đây, ta không nhận là chính sách hiền minh của Nhật-bản. Nhà ngoại giao Nhật-bản đối với Trung-hoa, làm con mắt rất hẹp hòi. Ta không nói được rằng Nhật-bản đối với qui quốc là lý giải biểu được đầy đủ. Song chúng ta đối với nhà thức giả, những tay đứng làm chỉ đạo của qui quốc, có đều muốn biết.

Đều chúng ta muốn hỏi là các nhà chỉ đạo qui quốc vào khoảng gần đây, có phải hay không phải là giống với cách chỉ đạo của Tôn-trung-Sơn nhà vĩ đại nhân vật trước kia? Ông tay yêu cầu Nhật-bản giúp sức, phải hay không phải là giống như Tôn-trung-Sơn trước kia hiểu rõ

Nhật-bản mà đều gì cũng cầu Nhật-bản viện trợ?

Tâm lý cứu hạn

« Tâm lý cứu hạn » chúng ta vẫn không đáng khinh thị; song đồng thời chúng ta cũng không nên khinh thị cái cơ gây ra mối tâm lý cứu hạn ấy. (đoạn này có ý chia đều lỗi cho Trung-quốc nhĩ); cái cơ có thể gieo mầm cứu hạn lần thứ hai, thứ ba, thứ bốn, và mãi mãi đến vĩnh viễn vô cùng. Một mặt chúng ta đối với qui quốc, biểu thị đồng tình mười phần. Nhưng một mặt khác, không sao không yêu cầu qui quốc phải có cái nhận thức mới. Vậy thử hỏi qui quốc có thực lòng mà gắng sức làm cho cái mối cứu hạn thứ hai thứ ba và cứu hạn vĩnh viễn kia tiêu diệt hẳn đi hay không? Hay là trở lại hồi dương nó cho to lớn thêm lên?

Nhà chỉ đạo của qui quốc, có thực lòng khuyên bảo quốc dân khiến cùng Nhật phát sanh ra mối mỹ cảm hữu thiện mà không để cho giây quan hệ của hai bên kéo dài mãi ác hóa ra không?

Kẻ cứu hạn của Trung-quốc, phải chăng là Nhật-bản?

Chính sách qui quốc, cũng Nhật-bản đối lập, cái đó toàn thế giới đều biết rõ. Nước Mỹ tăng phò bang trợ qui quốc. Nước Anh dùng thủ đoạn đảo quyết châu toàn với Nhật bản. Còn nước Tô-Nga kia đối với qui quốc đã làm những việc gì? Nhà đại biểu qui quốc tăng xưng đạo « liên Nga đang cộng ». Những việc đại loại như thế, vẫn

còn dấu vết di lưu trong kho ký ức của chúng ta, mà kết quả ra thế nào, chúng ta vẫn chưa quên.

Ta nói nước Anh châu toàn một cách đảo quyết, đối với mặt ngoài thì đẹp của người Anh, người đời đều quên hẳn rằng trong cái tối đẹp ấy có hàm những cái « ếm chết », rủa sống, ở trong ấy. Cái ngọn đảo quyết của nước Anh cấp cho qui quốc lâu nay, kết quả ra thế nào? Đáng lẽ nhà thức giả qui quốc nên chú ý nhiều mới phải. Qui quốc đã nuôi nhiều lần cay đắng, nhân đó mà phát sanh ra chủ nghĩa dân tộc và bài ngoại vận động; cái đó người đời đều biết cả. Thập qui quốc hay quên quá! Đến cái cay đắng như thế cũng quên nổi!

Ái-nhĩ-Lan, Ấn-độ, Ai-cập, Phi-châu, A-lạt-Ba, bao nhiêu quốc gia trên thế giới này, vì nước Anh mà phải làm món hy sanh trên đàn tế, các nước không thế nào quên được. Hiện tại trên mặt địa cầu này, một phần 5 diện tích đã hóa làm một thị trường lớn cho 3, 4 ngàn vạn quốc dân nô lệ!

Không nên làm lối dụ dỗ của nước Anh

Chúng ta nay phát biểu một lời cáo « không nên làm người Anh » và rất trông mong tình thức nhà chỉ đạo của qui quốc một câu hồi:

Nước cứu của Trung-quốc là Nhật-bản chăng? Hay là nước Anh chăng? Có lẽ và tất nhiên kẻ cứu Trung-quốc là nước Anh.

Phải chăng Hồ-Thích tiên sanh?

Kết - luận

Nhật-bản với Trung-quốc, phần tử trí thức Nhật-bản với phần tử

trí thức Trung-quốc, chúng ta bắt tay nhau và đồng tay lên cùng nhân gắng sức ủng hộ cái tự do của phương đông. Tôi một bước nữa, rinh cái vô đài « thế giới sự » dời sang thế giới phương đông.

Ta nói lời nói ngông. Xin đa tạ (ngông thật!).

Ngày 10 tháng 11

Vĩi ở Tam-thạch-Thôn Nhật-bản

THẤT-PHỤC-CAO-TÍN

— HẾT —

Trò đời với tục ngữ

I

Dầu đường vô phúc gặp anh mù,
Đồng cốt quang xiêng khéo rập nhau.
Đứt nọc mầy ai trừ độc rắn,
Gầy đòn khéo lại chân tai trâu.
Trời gầm cóc nhái đua gầm rợn,
Rồi chạy nổi rang cũng chạy theo.
Liếm mếp lạ gì mèo thấy mỡ,
Hổ nơi có thóc có bồ câu.

II

Lạ gì mạnh được yếu thì thua,
Mà cá đem mình bỏ đồ cua.
Đục cứng dài kia đầu chắt cứng,
Chanh chua thì khổ lại càng chua.
Bán trời làm kẻ đưa làm kẻ,
Nhiều sãi nào ai đóng cửa chùa.
Rút cục cháy nhà bày mặt chuột,
Đều xe ập trước chẳng ai chừa.
Biết đời

Xem hát bội

Trống kèn nhịp phách tiếng reo rầm,
Múa nhảy lung tung lắm khách xem.
Mấy tường vượt rần ngồi bộ vệ,
Vải hồ bôi mếp nói lem nhem.
Lớp tuồng dân sần trông ra phết,
Cởi lối ngoài ra rõ cái mem.
Trò rồi đủ vai rồi lại xóa,
Nhọc tay con trẻ vô thân đêm
N.

Ông Mô-Ren dấy dậy hy-vọng: ông từ giả quan quyền Tham-phán, xuống một vài vai vế mưng rờ, và đi tìm ông già Đấng-Thế để báo tin rằng không bao lâu nữa ông sẽ thấy mặt con ông lại.

Còn Vinh-Pho thì đáng lẽ gọi là đem kia đi, lại đem cất kỹ, vì nó chưa được Đấng-Thế trong lúc hiện thời mà lại làm hại ông về tương lai: cứ xát theo thời cuộc An-chấn càng những việc kế tiếp xảy ra, thì có thể đoán sẽ có một cuộc Phục-Hưng thứ hai chờ không khỏi.

Thế là Đấng-Thế vẫn cứ nằm rục trong ngục tối, không nghe tiếng gầm dõ dỏi khi ngai vàng của vua Lu-y XVIII bị trục đổ, cả tiếng gầm càng dõ dỏi hơn nữa khi đế quốc bị nhào sụp.

Nhưng Vinh-Pho, thì mắt sáng, tai nhè, cái gì cái gì cũng dò xét kỹ.

Trong khoảng đế-quốc xuất hiện ngắn ngủi ấy, trong khoảng mà người ta gọi là Trăm-Ngày, ông Mô-Ren trở lại nhà Vinh-Pho hai lần để kêu nại cho Đấng-Thế được tự do; lần nào Vinh-Pho cũng lấy lời hứa mà yên ủi ông. Xảy ra trận Vua-tết-lô. Từ đấy ông Mô-Ren không tới lui nhà Vinh-Pho nữa: Ông chủ tàu ta đã làm đủ các điều người ta có thể làm để cứu vớt lấy người bạn trẻ tuổi của ông rồi; dưới chính phủ Phục-Hưng thứ hai này mà còn đeo đuổi theo nữa để vô ích mà lại có hại cho ông nữa là khác...

Lu-y XVIII trở lên ngôi. Vinh-Pho xin thăng lên chức Tham-phán đương triều ở Tu-lu. Được. Mười lăm ngày sau khi nhận chức mới, ông cưới cô Thơ-nhi Thanh-mây-Làng. Ông Thanh-mây-Làng đã trở nên người rất có thế lực trong triều.

Thế là biết vì sao Đấng-Thế trong khoảng Trăm-Ngày và sau trận Vua-tết-lô, vẫn nằm rục trong ngục tối.

Đấng-Lai thấy Nhị-phá - Luân trở về Pháp, biết là đến nó rồi, các Đấng-Thế là đúng, và quan hệ thế nào. Như hạng người vô tội ác thì mưu

BÁ TƯỚNG MÔNG = THẾ = TÔN

(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)

Tác giả: Alexandre Dumas

PHÁP - QUỐC LỊCH - SỞ TIỂU - THUYẾT

— 26 —

Dịch giả: Nam-Son

tri giới, mà về tri thức ở đời thì tầm thường, nó gọi sự gặp gỡ kỳ quái ấy là một cái mạng lệnh từ trên Thiên-đỉnh đưa xuống.

Nhưng khi Nhị-phá-Luân về đến Ba-lê, về một cách rất oai nghi hùng dũng. Đấng-Lai sinh sợ, khi nào nó cũng tưởng thấy Đấng-Thế trước mắt nó, Đấng-Thế biết cả. Đấng-Thế giận dữ và mạnh bạo, có thể trả thù đủ cách. Nó bèn xin thôi làm nghề thủy thủ và nhờ ông Mô-Ren xin cho nó vào làm trong một nhà buôn Tây-ban-nha. Nó được nhận vào làm việc ở nhà buôn này vào khoảng cuối tháng ba, nghĩa là sau khi Nhị-phá - Luân vào diện Tuy-lô-ri đầu chừng mười, mười hai ngày. Thế là nó đã sang Ma-dô-rit rồi; không nghe ai nhắc đến tên nó nữa.

Phi-Nhân thì không biết có gì hết. Nó chỉ biết có một điều, là Đấng-Thế vắng mặt. Tự thân nó sẽ ra thế nào? Nó cũng không cần tìm biết. Công việc của nó, một mặt thì gạt nhãng Mai-thiết-Thanh về vụ Đấng-Thế bị bắt, một mặt thì nghĩ cách xuất-dương và bắt cóc. Tình hình thoáng nó lại ra ngồi trên hòn gành Pha-rô, chỗ mà người ta có thể đứng nhìn rõ cả thành phố Mặt-xây, cả làng Cát-tân, để xem thử người tình địch của nó có do đường nào mà trở về không; nếu trở về, thì là sẽ có một cuộc báo thù ghê gớm. Nó quyết định nếu Đấng-Thế về thì nó bắn cho một phát súng bẻ đầu, rồi nó tự sát luôn. Nhưng Phi-Nhân làm thôi, tình địch của nó không bao giờ bị giết đầu.

Trong khoảng ấy, trong khoảng không biết bao nhiêu việc đau đớn

ấy, lại có lệnh để quốc ra mộ lính; bao nhiêu dân ông có thể cầm súng được đều phải ra ngoài đất Pháp. Phi-Nhân cũng phải đi như người khác, là nhà cửa, là Mai-thiết-Thanh. Đến nó lo sợ hơn hết là sau khi nó ra đi rồi người tình địch của nó sẽ trở về cười người con gái mà nó thương chết thương sống kia.

Nếu Phi-Nhân tự tử, thì cũng chỉ khi phải từ biệt nàng Mai-thiết-Thanh mới tự tử được mà thôi.

Phi-Phân bằng để ý đến Mai-thiết-Thanh, bằng sẵn sóc Mai-thiết-Thanh, Mai-thiết-Thanh muốn đến gì thì nó cố sức chạy cho kỳ được. Vì vậy nên Mai-thiết-Thanh đối với nó trước kia vẫn có tình bạn rất mật thiết, nay lại thêm cái lòng mang ân nữa. Nàng vừa để cái dây lỉnh lỉnh vai người thanh niên Cát-tân, vừa nói:

— Anh, anh đừng để người ta giết anh nhé! anh đừng để em có quạnh một mình trên đời này nhé!

Nhằm lúc Phi-Nhân ra đi mà nàng thốt ra những lời nói ấy, tự nhiên làm cho mỗi hy vọng trong lòng Phi-Nhân sống lại: Nếu Đấng-Thế không trở về, thì thế nào nó cũng lấy được Mai-thiết-Thanh.

Mai-thiết-Thanh ở lại một mình trên giải đất mà nay nàng cho là khó khăn hơn nữa, với một biển mênh mông kia. Khi nào cũng thấy nàng đi lơ lửng vòng quanh làng Cát-tân, hai mắt dăm dĩa giọt lệ, không khác gì một người điên: khi thì đứng giang giữa nắng, cái nắng gắt gao làm sao, đứng im như một pho tượng, và nhìn thán phở Mặt-xây; khi thì ngồi trên bờ biển, lắng tai nghe tiếng gầm của nước biển.

Tiếng gầm vô cùng vô tận cũng như nỗi đau đớn của nàng, rồi nàng tự hỏi: ngã mình về phía trước, nhào lẳng xuống, tự đào một cái hào chôn mình chẳng hơn là sống mà chịu đau đớn với sự chờ đợi mà không chắc được gì sao?

Mai-thiết-Thanh không phải thiếu can đảm tự sát, nhưng tôn giáo của nàng ngăn trở và cứu nàng khỏi cái tư tưởng khổ nạn ấy.

Kha-dông-Thuộc cũng phải từng chính như Phi-Nhân; nhưng vì anh ta lớn hơn người thanh niên Cát-tân 8 tuổi, và đã có vợ, nên được đóng ở bờ cõi mà không đi ra ngoài.

Ông lão Đấng-Thế chỉ sống nhờ hy vọng, nhưng sau khi Hoàng-đế bị đổ, ông hoàn toàn thất vọng.

Tình kỷ thì vừa đúng năm tháng sau ngày phải cách biệt con ông, và cũng đồng một giờ với khi Đấng-Thế bị bắt, ông từ trần, mặt mũi cũng khó của nàng Mai-thiết-Thanh hết lòng lo chạy thuốc thang cho ông.

Mô-Ren chịu hết các khoản phí và đảm táng ông lão Đấng-Thế và trả các khoản nợ lại vật mà ông đã vay trong mấy tháng bệnh.

Việc ông Mô-Ren làm đó, không chỉ vì lòng từ thiện, mà cần phải có can đảm lắm mới làm nổi. Vì lúc ấy là lúc bình hỏa lộn xộn, cứ, dần là cứ trên giường chết, cha một người rất hệ trọng về phái Nhị-phá-Luân, là một cái tội chết chém được chờ không vữa.

XVIII

Một người tù giặc và một người tù điên

Vua Lu-y XVIII trở lên ngôi đầu được một năm, thì có quan Tổng-thanh-tra đi khám các nhà lao.

Đấng-Thế ở trong ngục tối nghe có tiếng ồn ào về việc sửa soạn tiếp rước quan Tổng-thanh-tra; tiếng ồn ào ấy, phía trên thì ai cũng nghe được, nhưng phía dưới thì phải có lỗi tai của người tù đã quen nghe nhện dăng chỉ, mới phân biệt rõ.

Chàng đoán là trong xã-hội người sống có việc gì khác thường; chàng gọi là người sống, vì chàng ở dưới kín để lâu, nên có thể tự xem như mình chết rồi.

Quan Thanh-tra đến đi khám từng phòng một, từ các phòng trống, các phòng kín cho đến các ngục ở dưới đất, nhiều người phạm được gọi hỏi: toàn là những người hiền hầu hoặc đại tội, được đối một cách khoan hồng; quan Thanh-tra hỏi họ: ăn uống ra thế nào? và muốn xin xỏ những gì? Người nào người nấy đều trả lời rằng ăn uống quá khổ sở, và xin thả mình ra.

Quan Thanh-tra hỏi họ: không còn nói điều gì khác nữa sao? Họ đều gục đầu. Mà để bị tù thì còn điều gì đáng xin hơn là tự do nữa chứ?

Quan Thanh-tra xây lại phía quan Giám-đốc vừa cười vừa nói.

— Tôi không hiểu người ta bắt chúng ta đi khám làm gì, vô ích quá. Thấy một tên tù tức là thấy một trăm tên; nghe một tên tù cũng như nghe nghìn tên; cũng chỉ chừng ấy chuyện: ăn uống khổ sở và vô tội... Còn nữa hay hết?

— Còn mấy tên tù nguy hiểm, điên, nhốt ở ngục tối.

Quan Thanh-tra nói như cách một nhọc lăm:

— Phép sao, phải làm cho tròn bổn phận; xuống ngục tối đi.

— Xin thông thả, phải cho đi tìm

ti nữa là hai người lính hộ vệ mới được; bọn tù này có lẽ vì chán sự sống, muốn được ăn tử hình, nên hay làm đổ; sự chúng nó xâm phạm đến ngài, không biết chừng.

— Phải, ông lo để phòng đi.

Quan Giám-đốc cho gọi hai người lính, rồi cũng nhấc giắc xuống cái thang nó bới thái làm sao.

Quan Thanh-tra xuống được nửa thang, đứng lại nói:

— Ôi, ma nào mà ở dưới này được!

— Một tên phạm nghịch rất nguy hiểm, người ta nói với chúng tôi rằng nó có thể phạm bất kỳ tội ác gì.

— Nó ở riêng một mình đây phải không?

— Thưa phải.

— Nó ở được bao lâu rồi?

— Đầu chừng gần một năm.

— Khi nó mới đến thì bị bỏ ngay vào ngục tối này sao?

— Không, sau khi nó toan giết người giữ chìa khóa để đưa đồ ăn cho nó.

— Nó toan giết người giữ chìa khóa?

— Sẵn người ấy đấy, nó sẽ xin thuật lại cho ngài rõ. Phải vậy không, Ác-Thoan? (nói với người giữ chìa khóa đi theo sau).

Ác-Thoan trả lời:

— Bẩm phải, nó muốn giết tôi.

— A, vậy thì nó điên hẳn rồi.

— Bẩm hơn nữa kia, là con quỷ dữ.

Quan thanh tra hỏi viên giám đốc:

— Ông có muốn cho người ta kiện nó không?

— Thưa có kiện cũng không ích gì, bình phạt như thế cũng là vửa rồi; vả hiện nay nó đã gần điên, theo kinh nghiệm của chúng tôi thì cuối năm nay nó điên rồi.

— Càng hay cho nó, điên thì nó sẽ bớt đau đớn chứ có sao!

Rõ quan thanh tra ấy có nhân đạo và rất xứng đáng với chức nghiệp của ông.

(Còn nữa)